

Joel Ahola ja Jouni Laaksonen

Suomen autiotuvat – Kämpät ja kammit saaristosta tuntureille

Karttakeskus heinäkuu 2018

Kerään tähän pdf-dokumenttiin otteita kirjan arvosteluista eri lehdissä ja blogeissa. Arviot ovat aikajärjestyksessä, tuorein ylinnä ja vanhin alinna. Tilanne 20.12.2018.

www.iki.fi/jel

Latu & Polku 5/2018

Satojen autiotupien maa

Kulttuuriteko. Se tulee ensimmäiseksi mieleen, kun selailee retkeilyyn erikoistuneen toimittajakaksikon uutuuskirjaa Suomen autiotuvista. Jouni Laaksonen ja Joel Ahola ovat kirjoittaneet autiotuvista melkein kahden vuosikymmenen ajan, useamman oppaankin.

Uutuus perustuu vuonna 2012 ilmestyneeseen Retkeilijän autiotuvat -kirjaan. Painosten loppuessa jäi kysyntä, ja siihen nyt vastataan.

Aikaisempaan oppaaseen verrattuna kattaus on entistä monipuolisempi: nyt mukana on pohjoisten tupien lisäksi myös 100 tupaa Etelä-Suomesta. Kaikkiaan kirjassa esitellään 520 tupaa.

Enpä olisi uskonut, että niitä löytyy niin hurja määrä.

Tunturilatu-lehti 4/2018

Perusteellinen autiotupakirja

Kun autiotupiin sydämensä menettäneet tinkimättömät retkeilytoimittajat Jouni Laaksonen ja Joel Ahola yhdistävät voimansa, on jälki perusteellista. Tässä on kattavin tupia esittelevä julkaisu tähän mennessä.

Otsikon mukaisesti mukana on useimmille tuntemattomia kohteita etelärannikkoja myöten. Uusi kirja olikin tarpeen, sillä tilanne muuttuu jatkuvasti: kämppiä on lukittu, asetettu käyttökieltoon, palanut maan tasalle, mutta toisaalta uusia on rakennettu ja vanhoja kunnostettu.

Metsähallitus tiedottaa tupiensa kunnossapitotöistä luontoon.fi-sivustolla, mutta yksityisten avoimien kämppien ja kammien tilanne selviää usein vasta paikan päällä. Suomen autiotuvat -kirja kertoo tuvista koordinaattien ja petipaikkojen määrän lisäksi vesipaikan sijainnin ja onko kämpässä kamiina, takka vai lämmitystä lainkaan. Kaasuliesi ja sauna on aina erikseen mainittu.

Jotta kirja ei olisi pelkkä tupaluettelo, on kämpistä kerrottu historiaa ja lisätty herkullisia merkintöjä vieraskirjoista ja tekijöiden omista päiväkirjoista. Erilaiset tupatyypit ja kämppien alku-peräiset käyttörtarkoitukset esitellään, ja erityisesti nostetaan esille tupakulttuuria ja retkeilijän

Autiotupakirja ei kuitenkaan tyydy vain esittelemään laajaa tupaverkostoamme ja erilaisia tupia, vaan selvittää niiden historiaa, konseptia, kämpällä toimimista ja käytössääntöjä. Kaikki asioita, joita kokeneenkin retkeilijän on syytä tasaisin väliajoin kerrata.

Tiesitkö, että autiotupaverkosto on suomalainen erityispiirre, oikeastaan jatkoa tai seurausta laajoi-
sta jokamiehenoikeuksistamme? Opas houkuttelee käyttämään molempia – vastuullisesti.

Paksun kirjan käyttöä helpottavat lyhyt käyttö-opas ja karttaliite: lukija saa heti kuvan siitä, missä kiinnostava kämppä sijaitsee.

Oppaan parasta antia on kuitenkin siitä välittyvä kirjoittajien rakkaus autiotupiin ja retkeilyyn. Toivottavasti se tarttuu.

etikettiä.

Retkeilyharrastus on voimakkaassa nosteessa. Uusille vaeltajille tupien käyttäytymissäännöt ja kulkijan velvollisuudet eivät ole itsestäänselvyksiä, joten oppikirjamaisuus on tässä hyväksi. Varoitavia esimerkkejä piittaamattomuudesta kerrotaan.

Lopuksi tekijät pohtivat huolestuneina autiotupien tulevaisuutta. Metsähallituksella on korjausvelkaa miljoonia euroja samaan aikaan kun kävijämäärät kansallispuistoissa kasvavat voimakkaasti. Suosituimmat kohteet imevät kunnossapitomäärärahat, mutta syrjäisemmätkin tuvat tulisi pitää pystyssä, ne kun ovat vaeltajan turvallisuuden kannalta oleellisempia kuin makkaranpaistopaikat päiväretkireittien varsilla.

Jääkö tupien ylläpito yksityisten ja yhdistysten huoleksi?

Suomen autiotupakulttuuri itsessään on ainutlaatuinen, ja jokamiehenoikeuksiin yhdistettynä autiotuvat madaltavat kynnyistä ympärivuotiseen luonnossa liikkumiseen. Tästä etuoikeudesta meidän, autiotupien käyttäjien, tulee omalta osaltamme pitää huolta pitämällä tuvat siisteinä ja korjamalla mahdollisuuksien mukaan havaitsemamme puutteet.

Vene-lehti 10/2018

Autiotupa on kaikille avoin ja maksuton yöpymispaikka, jossa kulkija voi levätä muutaman yön verran. Suomen autiotuvat -kirjan noin 520 tuvasta valtaosa sijaitsee Pohjois-Suomessa, mutta nyt on mukana tiedot myös noin sadasta

Mondo 9/2018

Autiotuvat ovat kaikille avoimia ja maksuttomia yöpymispaikkoja. Suomen autiotuvat -opas

Kaukokaipuumatkablogi.net, Marinella Himari

Suomen autiotuvat saaristosta tuntureille

“Avoin ovi ja vieraskirja – niin voi autiotuvan määrittellä.” (Suomen autiotuvat, sivu 4.)

Sen lisäksi, että Suomessa saa olla ylpeä jokamiehenoikeuksista, on kattava autiotupaverkostomme aivan omaa luokkaansa. Käsissäni on teos, jonka julkaisua olen odottanut kuin kuuta nousevaa, mutta kuten sanotaan, ja vaikka äitini ja siskoni eivät sanontaa oikein ymmärräkään, niin: “Hyvää ei odota liian kauan.”

Joel Aholan ja Jouni Laakaosen yhteisestä harrastuksesta ja intohimosta syntyneestä *Retkeilijän autiotuvat – tiedot, taustat, tunnelmat* (2012) -teoksesta on juuri julkaistu niin sanotusti päivitetty versio, *Suomen autiotuvat – kämpät ja kammit saaristosta tuntureille*. Kirja esittelee yli 500 yöpymiskelpoista kämppää ja kammia tarinoinen ja taustoineen: suurin osa tuvista kun on alun perin rakennettu muuta kuin retkeilyä varten – palovartijan asumukseksi, kultakämpäksi, niittoväen suojaksi, rajavartijoiden partiomajaksi, savottakämpän saunaksi, kalakämpäksi tai metsänvartijatilaksi.

Aholaa ja Laaksosta lainaten kirja on yhtä aikaa tiivis ja ajantasainen opas autiotupien nykytilanteesta sekä nojatuolinautinnoksi sopivaa luettavaa.

eteläisemmänkin Suomen tuvasta, joita sijaitsee myös vesistöjen varrella. Jokaisesta tuvasta kerrotaan varustelu, koko ja sijainti sekä koordinaateilla että karttaliitteessä. Lisäksi on mielenkiintoisia tarinoita vanhoista autiotuvista.

esittelee 520 tupaa, joissa tekijät ovat muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta vierailleet.

Parasta lienee kuitenkin se, että sen sisältö on dokumentoitu ennen kaikkea käytännön kokemuksen näkökulmasta ja jaetusta intohimosta, mikä paistaa kirjan sivuilta ja tarinoista.

“Autiotupaverkosto on Suomen erityispiirre, joka jatkaa erinomaisia ja laajoja jokamiehenoikeuksiamme.” Suomen autiotuvat, sivu 5.)

Kirja kertoo autiotupien kulttuurihistoriasta ja tuvista maailmalla, pohtii kämppien tulevaisuutta ja pistää paikat selkeästi kartalle. Löytyypä kansien välistä myös Kulkijan käskyt, joita jokaisen retkeilijän, tyhjänkulkijan, on hyvä noudattaa.

En tiedä teistä, mutta minulle pelkästään tuon kirjan kannen näkeminen nostattaa sellaisen retkeilykuumeen, että huomaan kiirehtiväni lauseita loppuun, jotta voisin vain uppoutua lukemaan. Sen verran ehdin kuitenkin vilkaista ensi viikon retkikohdettani Valkmusaa, notta olen kirjan mukaan onnekas: “Autiotuvat ovat Etelä-Suomen kansallispuistoissa harvinaista herkkua, mutta Valkmusassa pääset nauttimaan yhdestä.” (Suomen autiotuvat, sivu 192.)

Mikä tuuri minulle sattuikaan, kun retkikalenterissa lukee isoin kirjaimin MORONVUORI.

Summa summarum: joululahjan hankinta ei ole koskaan ollut helpompaa!

Saariselän Sanomat, syksy 2018

Kämpät ja kammit saaristosta tuntureille

Jouni Laaksonen ryhtyi 1999 keräämään netissä tietoa autiotuvista perustamalla Autiotuvat on-line-sivuston. Hän on vuosien mittaan saanut tietoja ja tarkentavaa palautetta yli 200 retkeilijystä innostuneelta henkilöltä.

Vuonna 2002 Laaksonen julkaisi teoksen Pohjois-Suomen autiotuvat. Joel Ahola kommentoi teosta tarkennuksillaan sikäli ahkerasti, että miehet julkaisivat yhdessä 2012 palkitun Retkeilijän autiotuvat -teoksen.

Kirja oli muutamassa vuodessa loppuunmyyty ja nyt kuluneena kesänä parivaljakolta ilmestyi uusi tarkennettu ja yli sadalla Etelä-Suomen autiotuvalla lisätty Suomen autiotuvat -teos, joka esittelee yhteensä 523 autiotupaa tai kammia, jotka ovat yleisön vapaassa käytössä tai vuokrattavissa. Lisäksi kirjassa on tietoja vuosien saatossa lahonneista ja romahtaneista tai muilla tavoin

Hiihto-lehti 4/2018

Autiotuvat kaikkien käytössä

Suomen autiotuvat - Kämpät ja kammit saaristosta tuntureille -oppaaseen on koottu tiedot yli 520 autiotuvasta eri puolilta Suomea. Miltä tuntuisi yö Wiljamin niittokämpässä Kolarissa tai Oroskosken

Erä-lehti 8/2018

Tarjolla yli 520 ilmaista yöpaikkaa

Suomen autiotuvat – kämpät ja kammit saaristosta tuntureille ei ole hyppy tuntematto- maan sen tekijöille, Joel Aholalle ja Jouni Laak- soselle.

Kaksikon yhteistyö alkoi jo vuonna 2002, jolloin Laaksoelta ilmestyi kirja Pohjois-Suomen autio- tuvista. Voimat yhdistyivät kymmenen vuotta myöhemmin *Retkeilijän autiotuvissa*.

Retki-lehti 7/2018

Kulkijan monet kodit

Autiotupa on monelle vaeltajalle enemmän kuin pelkkä katto pään päällä. Kun tuvan ovesta astuu sisään, astuu myös erämaiden historiaan. Moni tupa on alun perin ollut kultakämpä, kalakämpä tai vaikka niittoväen suojaksi rakennettu asumus ja otettu retkeilykäyttöön vasta paljon myöhemmin.

Joel Aholalle ja Jouni Laaksoelle autiotuvat ovat intohimo. Tuskin Ahola muuten olisi viitsinyt vieraila liki 700 tuvalla. Kirjailijoille on vuosien

tuhoutuneista kämpistä.

Teos on aihepiirin hajanaisuudesta huolimatta erinomaisen pedantti, kompakti ja kiinnostusta herättävä opaskirja. Inarin ja muun pohjoisen tupaverkostosta tuskin mitään mainitsemisen arvoista on jäänyt pois, hyvälläkään haeskelulla ei puute pistä silmään.

Teokseen on sisällytetty myös autiotupakulttuurin taustaa ja historiaa sekä asialliset tupien käyttö- ja käytösohjeet.

Kaikista kämpistä on ohessa ytimekästä historiaa tai mielenkiintoisia anekdootteja sisältäviä vieraskirjamerkintöjä, ja lähes kaikista on myös kuva. Teosta on hauska selata, ja yllättävän vaikea päästää irti kun selaamisen alkuun pääsee. Voi vain toivoa, että retkeilevä väki löytää teoksen käsiinsä.

Tekijöitä siteeraten: “Autiotupa auttaa ihmistä ymmärtämään, kuinka vähään lopulta olemme tyytyväisiä.”

entisessä uittokämpässä Lieksassa, Karhunpolun varrella?

Kokeneet retkeilijät Joel Ahola ja Jouni Laaksonen hallitsevat faktat, koordinaatit ja tunnelmat.

Tuoreessa kirjassa tieto päivittyy ja paisuu, sillä mukana on laaja kattaus eteläsuomalaisia tupia. Yhteensä kirjassa esitellään yli 520 yöpymiskelpoista paikkaa ja lisäksi yli 200 entistä autiotupaa tai kämppää, epävirallista tai virallista.

Lisää on ehkä tulossa, sillä tämäkään kirja ei kerro vielä kaikista yöpaikoista. Osa on jätetty tarkoituksella pois. Hyvä niin, sillä epävirallisia autiotupia on lukittu väärinkäytösten vuoksi. Pöljäilystä kärsii koko retkeilyväki.

aikana tarttunut sellaista tietoa tuvista, että tiedon julkaiseminen on oikeastaan kulttuuriteko.

Edellinen kirja, *Retkeilijän autiotuvat*, esitteli Pohjois-Suomen kämpät. Uudessa teoksessa on lisäksi sata tupaa eteläisemmästä Suomesta. Etelässä tupien tietoja ei useimmiten löydy Metsähallituksen luontoon.fi-sivustolta. Myös pohjoisen tupien tietoja on kirjassa täydennetty.

Suomen autiotuvat -kirja on erinomainen tietokirja omien retkien suunnitteluun ja vaelluksesta unelmointiin.